

GAZETA KUJAWSKA

ORGAN MIĘDZYPARTYJNY STRONNICTW POLITYCZNYCH

Rok I. Nr. 116

Włocławek, środa 22 maja 1946 roku.

Cena 2 złote

Pożyczka Premiowa pomoże kolejnictwu

Niezmiernie wielkie jeszcze są nasze potrzeby w dziedzinie komunikacji; pamiętajmy, że uruchomiliśmy zaledwie połowę naszego taboru — reszta czeka na remonty i niezbędne naprawy. Warsztaty i parowozownie kolejowe pracują jeszcze w warunkach anormalnych, borykając się z trudnościami w postaci braków obrabiarek, itp. urządzeń mechanicznych.

Zdajemy sobie sprawę, że ograniczone środki finansowe państwa, nie pozwalają nam na realizację naszych wszystkich zamierzeń. Spośród prac pilnych musimy wybierać najpilniejsze. Tym bardziej na tle naszej rzeczywistości gospodarczej uwypukla się konieczność racjonalnego i celowego gospodarowania funduszami publicznymi.

Wypowiadamy bezlitosną walkę wszelkiego rodzaju złodziejom grosza publicznego. Niezależnie od naszego nadzoru i wewnętrznej kontroli oraz kontroli Urzędów do tego celu powołanych, potrzebna jest dodatkowa kontrola społeczna. Dużą wagę przypisujemy w tej dziedzinie do współpracy z czynnikiem społecznym z Iona Rad Narodowych partii politycznych i związków zawodowych. Dzięki tej współpracy każdy grosz będzie zużyty celowo i nie będą możliwe fakty nadużyć i marnotrawstwa, jak to bywało w latach przedwrześniowych.

(Z przemówienia ob. Rabanowskiego, ministra Komunikacji na Kongresie PPOK).

Linia Odra-Nysa

Zmiany powojenne nie są żadną sensacją. Wojnę prowadzi się po to, ażeby istniejący stan rzeczy poddać gruntownej rewizji. W samym charakterze wojny leży fakt, że taka rewizja jest gwałtowna, rewolucyjna, a nie ewolucyjna. Przecież wojna, to właśnie ultima ratio, argument siły, argument stanu faktycznego.

Wojna 1939 — 1945 rozegrała się w całym świecie pod szczególnym hasłem. Było to hasło obrony podstaw ogólnoludzkiej kultury przed agresją państw osiowych, faszystowskich. Państwa systemu osi, związane solidarnością napastnika, postanowiły obrócić całą ludzkość w stado niewolników. Kto nie wierzył w to podczas wojny, ten może się łatwo przekonać o tych planach na podstawie przebiegu procesu norymberskiego. Dzięki zwycięstwu Narodów Zjednoczonych państwa osiowe runęły w gruzy. Organizowanie międzynarodowego ładu powojennego należy do zwycięzców, zwłaszcza, że ci zwycięzcy bronili i bronią dotychczas powszechnie uznanych zasad ogólnoludzkiej kultury. Tworzony obecnie ład międzynarodowy nie stanowi więc żadnej sensacji, jest on ciągłością dotychczasowych zasad, oczywiście przystosowanych do zmienionych warunków powojennych.

Na tym kamieniu węgielnym nowe go ładu wyryta jest również nazwa Polski, nazwa jednego z pierwszych członków Narodów Zjednoczonych. Szczególnie głęboko nazwa Polski wyryta jest w komunikacie poczdamskim.

Jak wiadomo, komunikat poczdamski z 2.8.1945 oddaje Polsce w zarząd terytorium, leżące na wschód Odry — Nysy Łużyckiej. Równocześnie ten komunikat dodaje, że przedstawiciele tych mocarstw całkowicie uzgodnili pogląd co do konieczności usunięcia ludności niemieckiej z Polski, Czechosłowacji i Węgier. Decyzja ta została podpisana przez Stalina, Trumana i Attlee (który w ostatniej chwili

zastąpił Churchilla). Rozdział IX pkt. b. komunikatu poczdamskiego zaczyna się od słów: „Odnosnie zachodniej granicy Polski zapadła następująca decyzja... To postanowienie nie ma więc charakteru dorywczego i przelotnego, postanowienie to dotyczy zachodniej granicy Polski. Nikomu nie potrzeba chyba tłumaczyć, czym jest dla każdego państwa jego granica. Czym jest taka granica państwowa, zwłaszcza po tak wyniszczającej wojnie, jak ta, która toczyła się między Polską a Niemcami. Ustalenie granicy nie ma nigdy charakteru przejściowego. Jeżeli jakaś granica ma mieć charakter przejściowy, to nie nazywa się jej granicą, tylko linią demarkacyjną.

Rozumowanie to pozbawione jest jakichkolwiek maginań. Rozdział IX komunikatu poczdamskiego ustala granicę Polski na linii Odra — Nysa Łużycka, wstrzymując — zgodnie z prawem międzynarodowym — ostateczne uregulowanie, czyli usankcjonowanie tego stanu do traktatu pokojowego. Rozdział XIII postanawia wysiedlić z Polski całą ludność niemiecką. Oba rozdziały zawarte są w tym samym komunikacie. Oba rozdziały podpisane są przez tych samych trzech wybitnych mężów stanu. Nie może więc być na ten temat żadnych wątpliwości, ani żadnych rozbieżnych tłumaczeń.

Polska została uznana w Poczdamie za jeden z najważniejszych w Europie czynników konstruktywnych powojennego ładu międzynarodowego. Znalazło to swój wyraz również na konferencji w San Francisco, gdzie organizowano ONZ. Ponieważ Polska nie była reprezentowana z powodu trudności wewnętrznych, zastrzeżono dla niej specjalne miejsce na teście karty ONZ. W ten sposób podkreślono rolę, jaką Polska powinna i może odegrać wśród Narodów Zjednoczonych. Komunikat poczdamski, przebieg konferencji w San Francisco oraz rola, jaką Polska rzeczywiście

odgrywa w ONZ, jest najlepszym wyrazem pełni zaufania Narodów Zjednoczonych dla Polski. Nie ulega jednak dla nikogo wątpliwości, że właśnie Polska jest w Europie Środkowej filarem nowego ładu międzynarodowego. Nie ulega też dla nikogo wątpliwości, że kamieniem probierczym

tego ładu jest nowa granica Polski na linii Odra — Nysa. Spokój na tej granicy gwarantuje Europie spokój i bezpieczeństwo.

Każda wojna na linii Odry — Nysa, to wojna światowa.

Andrzej Porębski.

Z frontu pożyczki

Akcja subskrypcyjna rozwija się wspaniale. Na uwagę zasługuje szczególnie teren Górnego Śląska, gdzie, na przykład w Rybniku wpłacono sumę 5 milionów złotych. W lubelszczyźnie nauczycielstwo i kółka rodzicielskie przy szkołach przystąpiły gremialnie do tej akcji. Szkoła powszechna i gimnazjum SS. Urszulanek subskrybowały na sumę zł. 15.500.—, szkoła powszechna Nr. 11 zł. 1000. Powszechny Zakład Ubezpieczeń wzajemnych w dniu 15 maja podpisał

Pożyczkę na sumę 100 tys. złotych. Pracownicy Urzędu wojewódzkiego zadeklarowali na PPOK 264 tysiące złotych.

W Warszawie, Główny Urząd Statystyczny zadeklarował 346.500 zł., Ministerstwo Administracji Publicznej — 501.500 złotych, Ministerstwo Oświaty zaś — 374 tysiące.

Na Górnym Śląsku Spółka Pracy zadeklarowała kwotę 10 milionów złotych.

Walki na pograniczu Azerbejdżanu

TEHERAN (Obsł. wł.). Radio perskie podało, że na pograniczu Azerbejdżanu doszło do walk pomiędzy wojskami perskimi a azerbejdżańskimi. Walki te przybrały gwałtowny charakter.

W Azerbejdżanie władzę przejęło wojsko, wydając szereg obostrzonych zarządzeń. Wprowadzona została godzina policyjna, którą oznaczono na godzinę 23. Każdy napotkany po tej godzinie poza obrębem domów zostanie rozstrzelany.

Rozruchy w Birmie

NOWY JORK (Obsł. wł.). Agencja Reutera donosi, że w Birmie doszło do silnych zaburzeń, w czasie których policja brytyjska zmuszona została do użycia broni.

W czasie zajść zabitych zostało 2 osoby, 5 rannych. Policja aresztowała 65 demonstrantów.

**Premiowa Pożyczka Odbudowy Kraju
to prosta droga do jaśniejszego jutra Polski**

Wielkie uroczystości religijne w Kaliszu

KALISZ (Obsł. wł.). Kalisz, stary gród nadprośniański w związku z uroczystościami 150-lecia koronacji obrazu św. Józefa stał się miejscem olbrzymiej manifestacji religijnej o rozmiarze tak wielkim, jakiego w dziejach swych to stare miasto dotychczas nie zanotowało.

Główne uroczystości odbyły się w dniu 19 maja r. b. a poprzedzone były dziewięciodobną nowenną do św. Józefa. Kolegiata kaliska posiada jedyny w całej Europie ukoronowany obraz świętego Józefa, który jest jednocześnie patronem diecezji włocławskiej.

Na główne uroczystości przybyły liczne pielgrzymki prawie ze wszystkich parafii powiatu kaliskiego oraz częściowo z powiatu tureckiego. Przybyły również pielgrzymki z Łodzi, Kępna, Ostrowa Wlkp., Sieradza i wielu innych dalszych miejscowości.

Dnia 18 maja r. b. przybył do Kalisza Prymas Polski J. E. Ks. Kardynał Hlond w eskorcie banderji konnej z sieradzkiego.

Wkrótce po nim przybyli inni dostojnicy kościoła ks.ks. Biskupi.

Ludność witała gości z olbrzymim entuzjazmem. Auto, w którym znajdował się ks. Prymas Polski oraz pastor diecezji włocławskiej, ks. biskup Radoński wśród niemiłkających wiatów uniesione zostało przez zbraną ludność kilkakrotnie w górę.

Całe miasto zostało przystrojone flagami narodowymi i papieskimi. Wszystkie wystawy bogato udekorowane. Z balkonów zwisały dywany z przymocowanymi do nich emblematami i obrazami religijnymi.

W południe dnia 19 maja przez miasto przeszła tryumfalna procesja z cudownym obrazem św. Józefa. W procesji wzięły udział niezliczone kilkudziesięcioletnie tłumy szesnaste orkiestr, około trzysta sztandarów i chorągwi, nie licząc olbrzymiej ilości feretronów i innych emblematów religijnych. Najliczniej były reprezentowane Straże Ogniowe, Harcerstwo, Krucjata Eucharystyczna, Stowarzyszenia Młodzieży Katolickiej oraz różne bractwa i stowarzyszenia religijne. Zjazd duchowieństwa również bardzo duży.

Zamówienia dla polskich stoczni

GDANSK (ZAP). Polski przemysł stoczniowy uzyskał duże zamówienia na budowę nowego tonażu morskiego. W wyniku podjętych w początkach br. rozmów z Towarzystwem Żegludowym GAL została ostatecznie podpisana w dniu 5-go maja umowa, która obejmuje zamówienia na budowę 14-tu statków o ogólnym tonażu około 25.000 t. równającej się łącznej

Po olbrzymim szeregu najrozmaitszych organizacji społecznych i zawodowych przeplatanych zespołami orkiestralnymi kroczyły zakony oraz duchowieństwo. W procesji w strojach pontyfikalnych kroczyli: Ks. biskup Czajka z Częstochowy, Ks. biskup Tomczak z Łodzi, Ks. biskup Wyszyński z Lublina, Ks. biskup Radoński z Włocławka, Ks. biskup Jasiński z Łodzi, Ks. Arcybiskup Dymek z Poznania i Prymas Polski, Ks. Kardynał Hlond.

Wykrycie tajnej organizacji

SIEDMIOGRÓD (Obsł. wł.). Policja wykryła tu tajną faszystowską organizację, która miała ten sam charakter co osławiona piąta kolumna niemiecka.

Kronika Ziem Odzyskanych

OPOLE (ZAP). W myśl zarządzenia Ministerstwa Ziem Odzyskanych, wszystkie zarządy miejskie na terenach zachodnich prowadzić będą kroniki, dotyczące życia miasta i jego rozwoju. W związku z tym zabezpieczone zostaną wszelkie akta dotyczące historii i rozwoju Ziem Odzyskanych. Kroniki te, oprócz przeglądu osiągnięć początkowego okresu, zobrazują bieżące zagadnienia polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturalne.

Rejestracja szkód wojennych rzemiosła

WARSZAWA (ZAP). Biuro Szkód Wojennych przy Prezydium Rady Ministrów zarządziło przeprowadzenie postępowania weryfikacyjnego odnośnie wniosków rejestracyjnych szkód wojennych w zakładach rzemieślniczych. Omawiana akcja na Ziemiach Odzyskanych zostanie przeprowadzona przez okręgowe i powiatowe władze administracji ogólnej, które dotąd zajmowały się rejestracją szkód wojennych, przy współdziałaniu czynnika społecznego. Organem powołanym do weryfikacji wymienionych wniosków są wojewódzkie i po-

Na przechodzących dostojników Kościoła z okien i balkonów sypał się deszcz kwiatów. Ulice, którymi przechodziła procesja były całkowicie zasypane kwieciami.

Procesja trwała ponad dwie i pół godziny.

Uroczystości w Kaliszu zostały sfilmowane przez Polską Kronikę Filmową i będą wyświetlane w dodatkach filmowych przez wszystkie kina w Polsce.

Władze dokonały szeregu aresztowań i prowadzą energiczne dochodzenie.

Za miesiąc wszystko będzie wiadome

BERLIN (ZAP). Oczekiwanie na wynik konferencji paryskiej było w Niemczech powszechne. I Niemcy nie zawiedli się: za miesiąc będzie wiadomo, jak będzie wyglądać granica zachodnia Niemiec, czy Niemcy zatrzymają w swoich granicach Nadrenię, Zagłębie Ruhry i Zagłębie Saary oraz ile i jakie będą płacili odszkodowania wojenne. Słowem, nareszcie będą wiedzieli, jak kształtować się będzie cała ich przyszłość.

Konferencja paryska ministrów

Półtora miliona książek szkolnych

LONDYN (ZAP). Minister dla Niemiec i Austrii Hynd zakomunikował w Izbie Gmin, że w strefie brytyjskiej wydrukowanych i rozdanych zostało 1.5 miliona książek szkolnych. W druku znajdują się dalsze 2 miliony książek szkolnych. Drukuje się prace niemieckich poetów i powieściopisarzy.

Karygodne opóźnienie

OLSZTYN (ZAP). Przesyłki kolejowe dochodzą na teren woj. mazurskiego ze znacznym opóźnieniem. Np. przesyłka „ekspres“ nadana w Poznaniu w dniu 20 kwietnia br. została doręczona adresatowi w Olsztynie dopiero 2 maja br.

spraw zagranicznych zakończyła się bowiem przekazaniem troski o przygotowanie wszystkich zagadnień dotyczących Niemiec, komisji 4 mocarstw, która na wniosek min. Byrnesa została powołana. Ma ona też zadać możliwość zniesienia granic stref okupacyjnych. Komisja, zaproponowana przez min. Bidault, ma się zająć opracowaniem projektu granic zachodnich Niemiec.

Ministrowie spraw zagranicznych zbiórą się na nowe posiedzenie 15-go czerwca i zaraz na początku swych obrad ogłoszą wyniki obrad dotychczasowych. Ma to być jak gdyby surogat projektu traktatu pokojowego z Niemcami. Ma on być ogłoszony bez względu na stan uzgodnienia szczegółów.

Pierwszy tartak

OLSZTYN (ZAP). W Wielbarku uruchomiono pierwszy tartak. Odbudowa traktatu nastąpiła dzięki ogromnemu wysiłkowi wszystkich pracowników. Prace nad uruchomieniem dalszych tartaków są w pełnym toku.

Po 100 funtów szterlingów za życie ludzkie

LONDYN (SAP). Rząd Abisynii wśród żądań odszkodowań wojennych od Włoch umieścił pozycje 76.030.000 funtów szterl., jako odszkodowanie za śmierć swych 760.000 obywateli — po 100 funtów za osobę — poległych na wojnie, zabitych przez bomby, zaginionych, zmarłych z głodu, albo w masakrach w czasie wojny Abisynsko-Włoskiej.

Za zrabowane bydło, spalone kościoły, za szkody wyznaczone kupcom w czasie okupacji — Abisynia

żąda ogółem około 179 milionów funtów szterlingów.

Rząd Abisynii stwierdza, że wydatki skarbu w czasie wojny i okupacji, licząc w tym utrzymanie wojsk, transport broni i równowartość 15 samolotów, zniszczonych w czasie wojny wynosi bez mała 27 milionów funtów szterlingów.

Ogólna suma roszczeń abisynskich wynosi około 37.000.000 funtów szterlingów.

Jeszcze tkwią

BERLIN (ZAP). Demokratyczny senator amerykański Taylor powiedział w swej mowie radiowej w Waszyngtonie, że naziści w Niemczech pozostają w dalszym ciągu na swych kierowniczych stanowiskach i że ostateczna denazyfikacja Niemiec tylko wtedy będzie możliwa, jeżeli się z niemieckiego przemysłu ciężkiego usunie 1.500 kierowniczych osobistości.

Eksport cynku do Szwecji

GDYNIA (ZAP). W dniu 16 maja szwedzki statek „Ludwig“ ładował w porcie gdyńskim cynk i biel cynkową, którą Polska w dalszym obok cementu eksportuje do Szwecji. Są to dwa rodzaje towarów, które poza węglem w obecnej chwili wywozimy zagranicę.

Przywileje pani Hessowej

MONACHIUM (ZAP). Związek Gospodarki Żywnościowej w Monachium przydzielił żonie zbrodniarza wojennego Rudolfa Hessa w Bad Iberdorf 5.000 kg. siana. Siano przeznaczone było dla kucyka powozowego żony Rudolfa Hessa. Niektórzy bawarscy rolnicy oburzają się, że skąpe zapasy paszy przydziela się najpierw tym, którzy potrzebują ich dla przejażdżek rozrywkowych.

Pierwsze konsulaty w Szczecinie

SZCZECIN (SAP). Do Szczecina przybyli przedstawiciele ambasady francuskiej, celem otwarcia tam konsulatu. W najbliższym czasie urzędować będzie w Szczecinie również konsulat brytyjski.

Polacy wracają z Jugosławii

BELGRAD (SAP). Z Jugosławii odeszły 4 dalsze transporty Polaków — repatriantów, po 40 wagonów w każdym, 90% repatriantów stanowią rolnicy, reszta — robotnicy.

Transporty kierowane są przez Subotice na Budapeszt i dalej przez Czechosłowację na Dolny Śląsk.

Wielkie zakłady samochodowe w Solcu Kujawskim

SOLEC KUJAWSKI. (SAP) W Solcu Kujawskim przystąpiono do budowy wielkich zakładów samochodowych. Zakłady te noszą nazwę: Państwowe Zakłady Samochodowe Nr. 5. Wielkie hale fabryczne są już prawie całkowicie urządzone. Obecnie kończy się budowa wielkiej hali monta-

żowej i rozładowuje się 30 tys. skrzyń z częściami maszyn i urządzeń fabrycznych, przywiezionych z Anglii z demobilu amerykańskiego. Zakłady przeprowadzać będą generalne naprawy samochodów oraz montaż produkcji amerykańskiej.

Imponujące cyfry

Wywiad z kierownikiem PKO

(Korespondencja własna).

W dniach 13 i 14 b. m. przebywał w Bydgoszczy Kierownik Centrali Pocztowej Kasy Oszczędności, ob. Piotr Jarocki, przybyły z Centrali w Krakowie, celem zorientowania się w możliwościach oddziału bydgoskiego.

Korzystając z pobytu ob. Jarockiego w Bydgoszczy, przeprowadziliśmy z nim wywiad na temat interesujących szerszy ogół zagadnień.

Kiedy PKO powołana została na nowo do życia i jak się obecnie rozwija?

P. K. O. została reaktywowana na mocy decyzji Ministra Skarbu z dnia 11 kwietnia 1945 r.

P. K. O. była jedyną instytucją finansową, którą okupant likwidował, to też musiała rozpoczynać na nowo montowanie aparatu organizacyjnego. Pracę tę utrudniało zniszczenie w czasie Powstania, gmach Centrali wraz z dokumentami i urządzeniami technicznymi. P. K. O. w szybkim czasie zorganizowała 11 Oddziałów, uruchomiła dział czekowy, który rozwinął się bardzo dobrze i spełnia dodatnio rolę uzupełnienia obiegu pieniężnego dzięki rozwinięciu obrotu bezgotówkowego. Obrót na kontach od 1-go października 1945 r. do 31 marca 1946 r. przekroczył 80 miliardów zł. Biura czek. załatwiły w tym czasie ponad 2 miliony zleceń klientów, a kasy Oddziałów PKO przyjęły i wypłaciły ponad 7 miliardów zł. Są do na kontach czekowych przekroczyło 1,500 milionów zł.

Czy PKO opiera się na przedwojennych zasadach działalności, czy też obecnie postawiła sobie nowe zadanie?

PKO kontynuuje wypróbowane metody z poprzedniego okresu działalności, pozatym wprowadziła jednak szereg nowych udoskonaleń w zakresie obrotu czekowego, np. wypłacanie czeków kasowych przez urzędy pocztowe, co ma duże znaczenie dla przedsiębiorstw mających siedzibę w miejscowościach, gdzie nie ma żadnych instytucji bankowych, przekazy kasowe umożliwiające przewożenie pieniędzy bez ryzyka, itp.

Jakie straty poniosła PKO wskutek okupacji? Jakże są projekty odbudowy zniszczeń?

PKO straciła niemal wszystkie nieruchomości w Warszawie i obecnie podejmuje akcje odbudowy.

PKO była pierwszą instytucją w Warszawie, która zainicjowała konkretne rozwiązanie poszczególnych zagadnień w zakresie odbudowy stolicy przez urządzenie konkursu urbanistycznego na rozwiązanie zabudowy gmachu Centrali PKO na tle najbliższego odcinka śródmieścia. Wystawa prac konkursowych, która w ciągu kwietnia była dostępna dla publiczności w Muzeum Narodowym, została przyjęta przez Warszawę z dużym uznaniem.

W odbudowie jest również monumentalny gmach PKO przy ul. Marszałkowskiej Nr. 124 na rogu Mołuski i Sienkiewicza.

Może ob. dyrektor poinformuje nas o możliwościach obrotu bezgotówkowego PKO.

PKO stara się jak najbardziej popularyzować obrót bezgotówkowy, który ma doniosłe znaczenie dla Państwa. Obrót ten jest korzystny dla klientów, gdyż przelewy z konta na konto są załatwiane bezpłatnie.

Korzyści tego obrotu są tak oczywiste, że wskazane było by, ażeby wszystkie placówki gospodarcze przystąpiły do obrotu czekowego i załatwiały swoje zlecenia możliwie drogą bezgotówkową.

Należy podkreślić, że z wspomnianego powyżej 80 miliardów zł. obrotu PKO w ciągu półrocza — 82% było załatwione bezgotówkowo.

Przed wojną nie było Oddziału PKO w Bydgoszczy. Dlaczego obecnie utworzono tu Oddział?

PKO uważa Bydgoszcz za bardzo ważny i węzłowy ośrodek gospodarczy i dlatego założyła tutaj swój Oddział, który będzie starał się jak najsprawniej obsługiwać życie gospodarcze województwa bydgoskiego.

Czy PKO weźmie udział w Pomorskiej Wystawie Przemysłu, Rzemiosła i Handlu w Bydgoszczy w ramach 600-lecia miasta i w jakiej formie?

Na wystawie bydgoskiej PKO będzie miała specjalne stoisko ilustrujące działalność Instytucji i możliwości wykorzystania obrotów PKO. (R.)

Uroczystości szkolne w Gimnazjum Mechanicznym i Szkole Doksztalczącej Zawodowej w Wąbrzeźnie

Dzień pracy, oświaty i odrodzenie Polski uczciła Szkoła Doksztalcząca Zawodowa i Gimnazjum Mechaniczne w Wąbrzeźnie uroczystością szkolną dnia 3 maja. Czuło się, że nie pustymi frazesami są słowa Roty — Nie rzucim ziemi, skąd nasz ród i że spod serca płynęły słowa pieśni o błogostawionym czarnym chlebie ziemi: — Będziem orać ojcowe ziemie... Recytacje zespołowe budziły świadomość ukochania mowy ojczystej. A tyś rosła pod żółtejką ręką i słońcami ciskałaś na kir. A słowa Konopnickiej w deklamacji chóralnej tchnęły radością nadzieją, że: — jeszcze nam się zazielenią przydrożne mogiły, jeszcze kwiecieniem się okryje zagon sercu miły. Uczeń Szkoły Doksztalczącej Zawodowej nawoływał wszystkich kolegów wierszem Karola Świdzieńskiego do pracy:

— Hej, do kielni, i do młota!

— I do wagi, i do pługa!

Wygłoszona przez ucznia Gimn. Mech. „Oda do młodości“ budziła wśród uczniów radosne przeświadczenie, że właśnie w swym małym zakresie działania postępują w myśl hasła Mistrza: — Razem, młodzi przyjaciele. Bo przecież dnia poprzedniego wspólnym wysiłkiem zebrałi podczas kwesty domowej 3111 zł. i 128 książek polskich dla bibliotek szkolnych. Wycofali także z obiegu 78 książek niemieckich, które się przeznaczają na mukulaturę.

Obchodzono w tej szkole również uroczystości rocznicę zwycięstwa. W krótkim, treściwym referacie podał uczeń Gimn. Mech. przebieg wypadków ostatniej wojny światowej, głosił „cześć i chwała“ Armiiom, walczącym bohatercko z hitleryzmem: armii polskiej, radzieckiej, amerykańskiej, angielskiej. Tych, którzy za wolność Ojczyzny życie swoje oddali, uczciła młodzież dwuminutowym milczeniem i piosenką żołnierską: — Spij kolego w ciemnym grobie, niech się Polska przyśni tobie...! Wygłoszony został także wiersz z obozów koncentracyjnych obrazujący ciężką dolę więźniarek. — „Od rana aż do wieczora piasek, kamienie i piasek“ — Uczniem ze Szkoły Doksztalczącej Zaw. odczytała swe wspomnienia z obozu koncentracyjnego w Stutthofie.

Opowiadała barwnie i przykuła uwagę wszystkich. — W jaki sposób nauczyłaś się tak ciekawie i poprawnie opisywać? spytał ją wychowawca. — Każdą wolną chwilę w czasie przymusowej pracy u niemieckiego gospodarza wykorzystywałam na czytanie polskich książek. A następnie streszczałam je piśmiennie. Tak było przez całe 6 lat.

Kierownik oświadczył, że pracę tę wysłał na wystawę do Torunia i zachęcał swych wychowanków do brania udziału w wystawie.

Kronika

BIŻUTERIA APTEK: Dziś na Starym Rynku	Dzisiaj ŚRODA 22 MAJA Heleny i Julii	Kalendarz słowiański Krzesisławy Słońce: wschód o godzinie 3.32 zachód o godzinie 19.33

W lusterku

Jest taki mostek

Jest w parku miejskim taki mostek, który, o dziwo, nie jest prosty, lecz się pochyla wdzięcznie, ładnie, aż dnia pewnego w wodę wpadnie.

Codziennie łni Zgłowiączki łono, w niej obraz mostku odwrócony już ukazuje nam srebrzyście tak niedaleką rzeczywistość.

Agapit.

Korespondencja pocztowa z Ameryki. Dyrekcja Okręgu Pocht i Telegrafów w Gdańsku komunikuje:

Korespondencja z krajów amerykańskich nadchodzi do Polski już od miesiąca września 1945 r. drogą morską do pocztowych urzędów wymiaru zamorskiej Gdańsk 3 i Gdynia 5 w bezpośrednich odsyłkach z następujących urzędów amerykańskich:

New York (St. Zjednoczone A. P.), Montreal (Kanada), Rio de Janeiro (Brazylia) i Buenos Aires (Argentyna).

Ilość przesyłek nadesłanych z Ameryki była dość znaczna, i wyniosła dotychczas przeszło 100.000 listów poleconych i przeszło 500.000 listów zwykłych.

Sortownia listów amerykańskich dla całej Polski znajdowała się dotychczas w Urzędzie pocztowym Gdańsk 3, i z dniem 10 maja 1946 r. została przeniesiona do Urzędu pocztowego Poznań 2 z uwagi na znajdujące się tam korzystniejsze warunki lokalowe oraz celem odciążenia urzędu pocztowego Gdańsk 3 dla innych przesyłek zamorskich.

Ponadto przesyłki listowe ze Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej kierowane są do Polski drogą lotniczą w bezpośredniej odsyłce lotniczej z urzędu pocztowego New York do urzędu pocztowego Warszawa 2.

Przesyłki listowe z Ameryki obecnie nie podlegają cenzurze na terytorium Polski.

Wszyscy pracownicy pocztowi w Polsce dokładają starań, ażeby przesyłki listowe z Ameryki były kierowane planowo bez zwłoki do miejsc przeznaczenia, zdając sobie dokładnie sprawę z tego, jak często rodziny Polaków z Ameryki liczą na pomoc, jakiej im starają się udzielić krewni lub przyjaciele.

Listy amerykańskie tak polecane jak zwykle doręczane są obecnie adresatom za pokwitowaniem, ażeby wykluczyć wniesienie nieuzasadnionych reklamacji.

W sobotę, dnia 25 maja 1946 r. o godz. 17-tej w Sali Teatru Ziemi Kujawskiej przy ul. Karnkowskiego Nr. 13 odbędzie się Ogólne Zebranie członków PPS we Włocławku.

Wstęp tylko za okazaniem legitymacji partyjnej z opłaconymi składkami bieżącymi.

Widmo szubienicy. Dnia 18 czerwca br. przed specjalnym sądem doraźnym we Włocławku staną bandyci: Feliks Czysz, Marian Zacharek, Cis Józef i Tadeusz Jankowski.

Wymienieni grasowali na terenie powiatu włocławskiego, dokonując zbrodniczych napadów rabunkowych.

RYTM KUJAW

Dwaj hitlerowcy powieszani w Inowrocławiu

TORUŃ. (SAP). W Inowrocławiu wykonano dwa wyroki śmierci na hitlerowcach, skazanych przez Sąd Specjalny w Toruniu. Heinrich Felmet, członek NSDAP, brał czynny udział w aresztowaniach Polaków. M. in. aresztował w 1939 r., po zajęciu terenów polskich przez wojska niemieckie, Polaków: Zygmunta i Edwarda Olszewskiego, jako podejrzanych o zastrzelenie 5-ciu Niemców-szpłęgów, którzy paraliżowali ruchy wojsk polskich w okresie 1939. E. Olszewski zdążył zbiec, unikając w ten sposób śmierci. Zamiast niego aresztowano ob. Rozwaskiego. Felmet zeznał na ten temat:

— Wyprowadziliśmy skazanych w pole za wieś i tam żandarm kazał im na piaszczystej górze kopać groby Zygmunta Olszewskiemu i Rozwaskiemu. Skazani byli tak zbiegi i przemoczeni, że nie mogli tej pracy dokończyć. Uginaty się im kolana ze zmęczenia. Wówczas wziąłem łopatę i skończyłem kopanie grobów. Żandarm towarzyszący mi zarepetował karabin i strzelił najpierw do Olszewskiego, a następnie do Rozwaskiego. Obaj ponieśli śmierć na miejscu.

Drugi skazany, to Klemens Palczyński, który w czasie okupacji w nieludzki sposób znęcał się nad Polakami.

Wyroki wykonano w obecności prokuratora Sądu Specjalnego.

W gimnazjum im. Marii Konopnickiej. I znowu młodość olśniła nas swoim uśmiechem, rozjaśniła jeszcze bardziej pogodne dni majowe.

Uśmiech ten ujrzeliśmy w dniach 18 i 19 maja w czasie wieczorów artystycznych w gimn. im. Marii Konopnickiej. Była to praca rzetelna, staranna przeprowadzona z myślą o daniu publiczności programu nie tylko miłego, ale i stojącego na odpowiednio wysokim poziomie, a więc zabarwiona poczuciem artystycznym i piękną.

W każdy poszczególny numer włożono wiele serca, wiele przemyślenia.

Na pierwszym miejscu trzeba postawić inscenizację „Maratonu” Kornela Ujejskiego. Fragment tego poematu napisanego przez dwudziesto-kilkuletniego wówczas poetę w roku 1845 nie stracił na aktualności, sławiąc bohaterstwo tych, którzy złożyli ofiarę życia w obronie Ojczyzny.

Recytacja tekstu wykonana przez uczennicę Z. Erdmanównę stała na wysokim poziomie. Mając opanowany bardzo dobrze materiał pod względem pamięciowym, mogła ona uwypuklić właściwe momenty poematu, a trafne akcentowanie i modulacja głosu stworzyły całość zasługującą na pochwałę. W samej inscenizacji należy podkreślić opracowanie szczegółów. Każda z tancerek i statystek pamiętała dobrze o utrzymaniu odpowiedniego nastroju, nie zapominając o mimice, czy też gestykulacji. Tańce zostały dostosowane należycie do całości. Widzowie wdzięczni byli za tak staranną reżyserię i należyte oddanie.

Obok tego poematu usłyszeliśmy chór uczennic pod kierownictwem prof. P. Bojakowskiego. Chór odśpiewał „Pieśń wieczorną” Moniuszki oraz: „Wspomnienie Ojczyzny”, „Wyszła dziewczyna” i „Kujawianka” prof. Bojakowskiego.

W części drugiej usłyszeliśmy ob. Pawłowski, który wykonał na klarnecie „Kołysankę” Wrońskiego i Menueta Bethovena oraz Andante Glucka i „Ave verum” — Mozarta odegrane na skrzypcach — przez ob. Jędrzycha. Następnie zaś śpiew solowy uczennicy Trockiej „Piosnka Jaśka” i „W naszej ziemi” — Starzewskiego.

Na zakończenie usłyszeliśmy „9-ty maj” Jastruna w recytacji uczennicy J. Berg — bardzo dobrze wypowiedziane przez uczennicę T. Gniazdowską „A jak poszedł” i melorycytację „Ave Patria” — Marii Konopnickiej.

Na osobnych kilka słów uznania zasługuje uczennica Janowska, która z werwą solo odtańczyła czardasza. Na zakończenie zaś programu z koleżanką swą Szymankówną „Powiew wiosny” we własnym układowie. Liczne brawa skłoniły młodą tancerkę do odtańczenia walca, który wypadł również bardzo miło.

Dużo wycucia, wiele starań i staranne opracowanie. A przy tym wszystkim wdzięk i zapał młodości, opromienione uśmiechem. Miłe przeprowadzone zapowiadanie poszczególnych numerów, wdzięczna całość.

Czyż można się dziwić, że posyłało się tyle kwiatów i tyle okłasków. Naprawdę wartościowa impreza.

W krótkich serdecznych słowach przewodniczący Koła Rodzicielskiego ob. Markiewicz podziękował wszystkim uczestnikom wieczoru i publiczności.

(A. G.)

Ośrodek Zdrowia we Włocławku.

W ub. niedzielę, przy licznych udziałach przedstawicieli Władz i społeczeństwa włocławskiego odbyło się otwarcie Ośrodka Zdrowia we Włocławku przy ul. płk. Barthy Nr. 3.

Uroczystość zagał ob. prezydent Kubecki. Okolicznościowe przemówienia wygłosili ob. ob.: prezes Woj. RN, dr Wiechno, prezes MRN. — J. Bojańczyk, naczelnik Woj. Wydz. Zdrowia — dr J. Zasztowt, wice prezydent — S. Bombolski.

Z obszernego referatu nacz. Wydziału Zdrowia nowego ośrodka dr E. Grodzkiego dowiadujemy się co następuje: Zarząd Miejski we Włocławku, przy poparciu finansowym Wojewódzkiego Wydziału Zdrowia w Bydgoszczy, utworzył instytucję mającą na celu zdrowie młodzieży — przyszłości Narodu Polskiego. Instytucją tą jest pierwszy we Włocławku wzorowy Miejski Ośrodek Zdrowia, wyposażony obecnie w najnowocześniejsze urządzenia pod względem higieny i medycyny.

W roku bieżącym mija 21 lat od chwili powstania Pierwszego Ośrodka Zdrowia w Polsce. — Do tego czasu higiena publiczna ograniczała się do tzw. policji sanitarnej kompetentnej tylko w zakresie sanitarno-porządkowych spraw osiedli. A więc rola lekarza powiatowego względnie miejskiego ograniczała się do: 1) zwalczania epidemii, 2) dozór sanitarny nad osiedlami, 3) pobór rekruta i 4) medycyna sądowa.

W ostatniej wojnie okupant dołożył wszelkich starań tak jak w każdej dziedzinie tak i w zakresie medycyny społecznej, aby zniszczyć wszelkie ramy organizacyjne. Nic też dziwnego, że obecnie należało wszystko stworzyć od początku.

We Włocławku o tyle była trudniejsza z tym rzeczą, że w ogóle nie było Ośrodka Zdrowia, jako instytucji.

Obecnie wspólnymi siłami utworzyliśmy tę instytucję, oczywiście daleką jeszcze od ideału, bo uwzględniając obecne warunki, nie łatwo było wszystko jak się należy z koordynować i zorganizować.

Mamy następujące działy:

I. Właściwy Ośrodek Zdrowia.

1. Stacja opieki nad matką i dzieckiem: a) poradnia dla niemowląt, b) poradnia dla ciężarnych, c) kuchnia mleczna. 2. Poradnia przeciwgruźlicza — rentgen tran. 3) Poradnia przeciwjaglicza. 4) Poradnia przeciw weneryczna leki sulfandry i penicill. 5) Poradnia dentyścyczna dla cięż. młodzieży. 6) Ambulatorium ogólne — podopiecz. Op. Społ. 7) Ambulatorium chirurgiczne — podopiecz. Op. Społ. 8) Poradnia laryngologiczna — podopiecz. Op. Społ.

II. Sanitariat.

1) Ref. chorób zakaźnych. 2 karetki sanitarne tel. 11-12. 2) Ref. sanitarny, oględziny fizycz. 3) Ref. higieny szkolnej — 4 pielęg. i 2 lek. w 12 szkołach. 4) Ref. szczepień ochronnych. 5) Laboratorium badania żywności. 6) Kąpielisko miejskie wraz z 2 komorami dezynfekcyjnymi.

Sekcja opieki nad M. i D. a właściwie poradnia dla niemowląt jest w ścisłej łączności z urzędem Stanu Cywilnego.

Kuchnia mleczna już całkowicie zorganizowana, kłopoty mamy z przydziałami mleka, cukru i mąki bo przydziałów nie dostajemy! Zmuszeni będziemy kupować po cenach rynkowych co znacznie podniesie się koszt prowadzenia tak doniosłej akcji.

Poradnia dla ciężarnych: udziela porad każdej kobiecie ciężarnej. W wypadku konieczności stosuje leczenie lub też kieruje do szpitala.

Jesteśmy w ścisłej współpracy z miejscowym Komitetem Opieki Społ. który niezamownym matkom wydaje bony żywnościowe (mąka, cukier, masło, mleko w proszku i kasza).

Następnym etapem będzie współpraca z powiatem, koleją, Ubezpieczalnią Społeczną, RKU tak, aby wszyscy kontrahenci mogli korzystać z poszczególnych poradni zwłaszcza jeżeli chodzi o poradnie specjalistyczne.

Po obszernym sprawozdaniu, prezydent — I. Kubecki odczytał treść przysłanych depesz m. in. od Ministra Litwina, Ministra J. Stańczyka i rektora Akademii lekarskiej z Gdańska — prof. Grzegorzewskiego.

Na zakończenie licznie zebrani przedstawiciele oraz goście, zwiedzili cały szereg sal i pokoi.

Podkreślić należy że Ośrodek Zdrowia jest bardzo wzorowo urządzony, a gmach cały dominuje wielką czystością.

Dr. Grodzkiemu, lekarzom oraz całemu personelowi Ośrodka, należy się szczere uznanie.

(md.)

Recytacja własnych utworów C. Andrzejkiewicza. Na „Wieczorze artystycznym” Gimnazjum im. M. Konopnickiej 18 i 19 bm. licznie zgromadzona publiczność miała sposobność usłyszeć poezję A. Gryfa (C. Andrzejkiewicza). Poeta sam je recytował z pamięcią.

Znaną już piękną „Pieśń o ziemi kujawskiej” i wiersz „Włocławek”, owiane sentymentem poety dla naszych Kujaw, usłyszeliśmy z tym samym co zawsze wzruszeniem.

Liryczne poezje, odtwarzające nastroje ludzkie w związku ze zjawiskami polskiej przyrody („Chodź wicherze, bracie mój”, „Wiatr idzie”, „Las” i inne) oraz specjalne dla młodocianej widowni sobotniego „Wieczoru” dane bajki wywoływały miły, ciepły nastrój publiczności. Poezje patriotyczne. „Mówiły mi białe bzy”, „Jeszcze po polach”, „Cóż wam powiedzieć?” i fragment z poematu napisanego na cześć zamordowanych więźniów obozów koncentrac. wywarły na słuchaczach głębokie wrażenie piękna i podniosłości. Publiczność rześcicie oklaskiwała poetę, a wdzięczna młodzież G. M. K. obdarzyła Go kwiatami. Z.S.

Zarząd Miejski w Włocławku
Wydział Wojskowy
L. dz. IV 11/2748/46

OGŁOSZENIE

Pomorski Związek Hodowców Koni zarządza konstytucyjne zebranie Powiatowego Koła Hodowców Koni pow. włocławskiego, z wyborem zarządu i delegatów do Pom. Zw. Hod. Koni.

W związku z powyższym wszyscy właściciele zarejestrowanych klaczy i ogierów z terenu m. Włocławka winni stawić się w dniu 2.6.46 r. o godz. 14 pp. w sali Starostwa Pow. w Włocławku.

W tym samym dniu, o godz. 10 rano odbędzie się dodatkowa rejestracja klaczy do ksiąg Pom. Związku Hodowców Koni. Spęd odbędzie się na Placu gen. Dąbrowskiego.

Włocławek, dnia 20.5.46 r.

PREZYDENT MIASTA**I. Kubecki.****NAJESZ SIĘ JAK U MATKI**

w nowo otwartej Pasztecarni

„POD KWIATKIEM”

Przedmiejska 20, M. Kotarska.

**Zakład krawiecki
SZCZEPANIAK ANTONI**

Z dniem 15 maja zostaje przeniesiony

z ulicy Piekarskiej 4
na Pl. Wolności 1 m. 16

**„Żądło
Genowefy”**

Oto tytuł najnowszej powieści znanego i bardzo przed wojną popularnego literata i lotnika w brytyjskich dywizjach lotniczych RAF

JANUSZA MEISSNERA

Treścią powieści są przygody polskich lotników w czasie wojny w wędrownych poprzec Rumunię, Bliski Wschód, Francję do Anglii oraz wyprawy bojowe na angielskich samolotach myśliwskich i bombowych nad Niemcami i wszystkimi terenami okupacyjnymi.

„GENOWEFA”

to angielski bombowiec typu Wellington, wierny towarzysz ich walk. Powieść oparta jest na autentycznych przeżyciach naszych lotników. Treść jej gęsto przytłaczana humorem, oświetla nieznaną nam fakty i przeżycia lotników naszych, znajdujących się zdaleka od Ojczyzny.

Książka ta została wydana w roku 1944 w Ameryce po angielsku i po polsku, gdzie rozeszła się w nakładzie

600.000 egzemplarzy

Niektóre epizody z „Żądła Genowefy” tłumaczone były na: czeski, duński, portugalski, szwedzki i norweski.

Cena książki 260 zł., z przesyłką poleconą 275 zł.

KSIEGARNIA POWSZECHNA
Włocławek, ul. Brzeska 4.

**Spółdzielnia Spożywców
„Ogniwo”**

Podaje do wiadomości, że niewybrane dotąd na karty kwietniowe: sól, kawa prawdziwa, cukierki, mleko skondensowane, herbata, wydawane będą jeszcze w Rozdzielni Nr. 2 (3-go Maja 9 róg Cyganki) tylko w środę i czwartek 22 i 23 maja, zaś śledzie w Rozdzielni Nr. 1, Piekarska 9 również w środę i czwartek 22 i 23 maja. Po tym terminie wydawać nie będziemy.

Ogłoszenia drobne

KRAWATY znane ze swej jakości, poleca Wytwórnia Krawatów Antoni Hofman, Łódź, Piotrkowska 200 m. 9 tel. 107-11. Sprzedaż tylko hurtowa.

300 złotych nagrody. 19 maja zgubiono broszkę-klamrę. Odnieść: Kościuszki 5. Księgarnia.

TOKARZY przyczynzonych na proste roboty zatrudnia Włocławskie Młotownie. Kapitulna 4.

UNIEWAŻNIAM zgubione dokumenty: zezwolenie na prowadzenie warsztatu szewskiego. Książka Pracy, Odcisk palca, kwit na kartę rejestracyjną, zaświadczenie z Cechu i kwit na wyzwolenie na majstra. Tadeusz Wawrzyńczak, Piekarska 2.

UNIEWAŻNIAM zgubione dokumenty wraz z portfelem. Jan Lewandowski, Sarnowo, pow. Włocławek.

UNIEWAŻNIAM kartę rejestracyjną RKU. Piotrowski Mieczysław, Wysocinek, gm. Bądkowo, pow. Nieszawa.

CENY OGŁOSZEŃ: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz, poszukiwania rodzin i pracy po 3 zł. Urzędowe, przetargi, nekrologi: 1 mm. szerok., 1 szpalt po 5 zł., reklamowe 10 zł. Za terminowy druk ogłoszeń Admin. nie odpowiada. E-12358 PRENUMERATA MIESIĘCZNA 40 zł., z przesyłką pocztową 45 zł.

OGŁOSZENIA PRZYJMUJE ADMINISTRACJA codziennie z wyjątkiem dni świątecznych w godzinach od 8 do 12 i od 2 do 5-ej. W soboty od 8 do 12-ej.

Redakcja i Administracja: Włocławek, ul. Brzeska 4, Tel. 11-26.

Naczelny Redaktor: A. TURCZYNOWICZ. Przyjmuje w godz. 10-12 z wyj. dni świątecznych. Maszynopisów nie zwraca się.

WYDAWCA: POWIATOWA RADA NARODOWA WE WŁOCŁAWKU.

DRUKARNIA DIECEZJALNA, WŁOCŁAWEK, ul. BRZESKA 4. Odpowiedz. za pismo Kolegium Redakcyjne.